

Sygnatura akt I C 1653/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 sierpnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Zenon Węclawik

Protokolant: Aneta Bącal

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 sierpnia 2017r. w K.

sprawy z powództwa L. R.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w Ł.

o zapłatę

I zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz powódki L. R. kwotę 16.906,18 zł (słownie złotych: szesnaście tysięcy dziewięćset sześć i 18/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 01.09.2014r. do dnia zapłaty,

II dalej idące powództwo oddala,

III zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz powódki L. R. kwotę 4.040,77 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

IV nakazuje zwrócić od Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze) na rzecz powódki L. R. kwotę 0,23 zł tytułem nadpłaconej zaliczki na biegłego.

sygn. akt **I C 1653/15**

UZASADNIENIE

Powódka L. R., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika – w pozwie złożonym w dniu 20.08.2015 r. – domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanego (...) S.A w Ł. kwoty 18.474,58 zł z ustawowymi odsetkami od 1.09.2014 r. Wniosła też o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Uzasadniając żądanie pozwu naprowadziła, że w dniu 6.06.2014 r. doszło do kolizji drogowej w której uszkodzony został samochód osobowy marki V. (...), nr rej. (...), należący do powódki. Pojazd sprawcy wypadku ubezpieczony był w zakresie OC u pozwanego (...) S.A w Ł.. Pozwany ubezpieczyciel przyznał i wypłacił poszkodowanej świadczenie odszkodowawcze w wysokości 4.128,91 zł. Nie zgadzając się z wysokością przyznanego odszkodowania, powódka zleciła oszacowanie szkody biegłemu, który wycenił ją na 18.539,69 zł. Strona pozwana odmówiła jednakże powódce wypłaty dalszego odszkodowania. Dochodzone pozwem świadczenie pieniężne stanowi różnicą pomiędzy kosztem naprawy ustalonym przez eksperta powódki w kwocie 18.539,69 zł i przyznanym powódce odszkodowaniem w kwocie 4.128,91 zł, a ponadto obejmuje kwotę 300,00 zł kosztów biegłego i kwotę 3.763,80 zł kosztów najmu pojazdu zastępczego przez powódkę.

Strona pozwana (...) S.A w Ł., działające przez

zawodowego pełnomocnika, w pisemnej odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa w całości. Nie przeczyła okolicznościom faktycznym związanym z wypadkiem, wskazanym przez powódkę. Zakwestionowała jedynie wysokość dochodzonego przez powódkę odszkodowania, przekraczającego świadczenie odszkodowawcze przyznane jej w postępowaniu likwidacyjnym. Zdaniem pozwanej postępowanie to zostało przeprowadzone poprawnie, zaś

koszt naprawy uszkodzonego pojazdu powódki powinien uwzględniać – z uwagi na wiek pojazdu – wartość części zamiennych innych niż oryginalne, jednak o porównywalnej jakości. Wywiodła, że stanowisko pozwanego ubezpieczyciela w postępowaniu likwidacyjnym nie uzasadniało potrzeby poniesienia przez powódkę kosztów biegłego, zaś potrzeba i zakres najmu pojazdu zastępczego nie zostały wykazane.

Ustalono następujący stan faktyczny:

Bezsporne w sprawie było, że w dniu 6.06.2014 r. w K. doszło do kolizji drogowej w wyniku której uszkodzony został samochód osobowy marki V. (...), nr rej. (...), rok produkcji 2002, należący do L. R.. Sprawca wypadku miał pojazd ubezpieczony w zakresie OC u pozwanego (...) S.A w Ł.. Okoliczności te zostały potwierdzone załączonymi aktami szkodowymi nr U/090270/2014 na k. 57 - 127 akt.

Pozostało również niesporne, że w wyniku przeprowadzonego przez stronę pozwaną postępowania likwidacyjnego przyznano L. R. w dniu 15.07.2014 r. odszkodowanie w wysokości 4.128,91 zł. Następnie strona pozwana decyzjami z dnia 15.01.2015 r. i 24.03.2015 r. odmówiła powódcie wypłaty dalszego odszkodowania. Wskazane okoliczności wynikają również z kalkulacji kosztów naprawy eksperta pozwanej na k. 9–13 akt, pism pozwanej na k. 24-25 akt oraz z decyzji pozwanej na k. 103 i 122-123 akt.

L. R. niezadowolona z wysokości przyznanego odszkodowania, zleciła sporządzenie kalkulacji naprawy rzeczoznawcy, który w dniu 1.07.2014 r. wyliczył koszty naprawy uszkodzonego pojazdu powódki na 18.539,69 zł brutto (z podatkiem Vat). Za ekspertyzę wystawił fakturę na kwotę 300,00 zł, którą powódka zapłaciła.

(dowód: kalkulacja naprawy na k. 17-22 akt, faktura za ekspertyzę na k. 23 akt i zeznania powódki L. R. z dnia 22.04.2016 r. na k. 141–141v. akt)

Koszt uzasadnionej, niezbędnej naprawy samochodu V. (...), nr rej. (...), w związku z przedmiotową szkodą, wynosi według aktualnych cen koszt naprawy 16.971,29 zł brutto (z podatkiem Vat), przy uwzględnieniu oryginalnych części zamiennych i nie spowoduje wzrostu wartości rynkowej pojazdu powódki. Koszt ten uwzględnia przywrócenie pojazdu do stanu z chwili przed powstaniem szkody, pod względem estetycznym, użytkowym i wartościowym.

(dowód: pisemna opinia biegłego sądowego W. C. na k. 167-193 akt)

Po wypadku powódka nie dysponowała innym własnym samochodem i nie miała możliwości pożyczenia auta od rodziny lub znajomych. Przez 17 dni najmowała pojazd zastępczy marki V. (...). Używała pojazdu zastępczego w takich samych celach prywatnych, jak własnego uszkodzonego samochodu, w tym w celu wożenie dzieci do szkoły, robienia zakupów, dojeżdżanie do pracy, itp. Za najem pojazdu zastępczego powódka zapłaciła 3.763,80 zł. Strona pozwana pismem z dnia 12.08.2014 r. odmówiła powódcie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

(dowód: faktura za najem pojazdu zastępczego na k. 26 akt, pismo pozwanej na k. 27 akt i zeznania powódki L. R. z dnia 22.04.2016 r. na k. 141–141v. akt)

Pismem z dnia 19.02.2015 r. powódka sprzeciwiła się decyzji pozwanej ustalającej wysokość przyznanego jej odszkodowania i wezwała jednocześnie do zapłaty pełnego odszkodowania, w tym zwrotu kosztów biegłego i najmu pojazdu zastępczego.

(dowód: pismo powódki z wezwaniem do zapłaty z 19.02.2015 r. na k. 14-16 akt)

Umową z dnia 22.01.2016 r. powódka sprzedała swój samochód osobowy marki V. (...), nr rej. (...) za 35.000,00 zł i na uzyskaną cenę nie miała wpływu okoliczność jego wcześniejszej naprawy.

(dowód: umowa kupna-sprzedaży na k. 145 akt i zeznania powódki L. R. z dnia 22.04.2016 r. na k. 141–141v. akt)

Sąd zważył:

Powództwo zasługiwało niemal w całości na uwzględnienie.

Odpowiedzialność strony pozwanej wynikała z art. 36 ust. 1 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j.: Dz.U. z 2013 r., poz. 392), który nakazuje ubezpieczycielowi wypłatę odszkodowanie w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym. Sprawca wypadku komunikacyjnego odpowiada zaś za szkodę na podstawie art. 435 k.c. w związku z art. 436 § 1 i 2 k.c. Z przepisów tych wynika, że samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch pojazdu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. W tym kontekście zważyć wypada, że sama zasada odpowiedzialności pozwanej (...) S.A w Ł. za szkodę, do jakiej doszło na skutek kolizji 6.06.2014 r. w samochodzie marki V. (...), stanowiącym własność L. R. była w sprawie bezsporna. Strona pozwana (...) S.A w Ł. uznała tę odpowiedzialność i wypłaciła poszkodowanej świadczenie z tytułu odpowiedzialności cywilnej za sprawcę wypadku w kwocie 4.128,91 zł. Poczynione w sprawie ustalenia dają podstawę do oceny, iż jest to świadczenie nie pokrywające w pełni doznanej szkody. Zgodnie z regułą wynikającą z art. 361 § 2 k.c. na gruncie odpowiedzialności odszkodowawczej, obowiązuje zasada pełnego odszkodowania, a zatem odszkodowanie powinno pokryć w pełni doznaną szkodę. Sposób naprawienia szkody, czy to przez przywrócenie do stanu poprzedniego, czy też zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej zależy od wyboru poszkodowanego (art. 363 § 1 k.c.). Przy tym odszkodowanie jest wymagalne niezależnie od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy i czy w ogóle zamierza ją naprawić.

Zgodnie zatem z przytoczonymi regułami świadczenie odszkodowawcze powinno być wypłacone w wysokości odpowiadającej kosztom przywrócenia uszkodzonego wypadkiem samochodu z uwzględnieniem ewentualnej zmiany jego wartości.

Za podstawę ustalenia w tym zakresie Sąd wziął opinię biegłego W. C.. Jego opinia była w pełni profesjonalna, to jest merytorycznie klarowna, wszechstronna i wyczerpująca. Wnioski w niej zawarte były jasne, przystępne i logiczne. Należało z tej racji uznać jej pełną wartość dowodową. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do zakwestionowania jej ustaleń. Nie budziła jakichkolwiek zastrzeżeń przyjęta przez biegłego metodologia przeprowadzonych badań i analizy oraz ich zakres. Opinia została sporządzona w taki sposób, że - będąc jednym z dowodów w sprawie - była zrozumiała i użyteczna dla celów, dla których została sporządzona. W toku postępowania nie wykazano, aby przed zdarzeniem w uszkodzonym pojeździe nie były zamontowane oryginalne części. Dlatego też dla ustalenia szkody w pełnej wysokości powinna być uwzględniona wartość oryginalnych części. Brak podstaw do przyjęcia, aby cena tych części miała być obniżona z uwagi na wiek pojazdu i stopień ich zużycia (zob. postanowienie SN z dnia 20 czerwca 2012 r., III CZP 85/2011 – OSNC 2013/3/37 i uchwała SN z dnia 12 kwietnia 2012 r., III CZP 80/11 – OSNC 2012/10/112 oraz G. Bieniek:” Odpowiedzialność cywilna za wypadki drogowe”, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2006r. s 151). Podnieść trzeba, że powołany przez Sąd biegły miał wysokie kwalifikacje i posiadał gruntowne wiadomości w swojej dziedzinie, poparte rzetelną wiedzą i wszechstronną praktyką, co pozwalało uniknąć dowolności ocen. Biegły ustalił koszt naprawy samochodu powódki na kwotę 16.971,29 zł brutto (z podatkiem Vat). Powódka nie była płatnikiem podatku VAT i wykorzystywała pojazd w celach prywatnych. Strata majątkowa powódki wyniosła więc - po odjęciu kwoty 4.128,91 zł przyznanego odszkodowania od kwoty 16.971,29 zł - kwotę 12.842,38 zł. Do tej kwoty należało jeszcze doliczyć zasadnie poniesione przez powódkę koszty biegłego w wysokości 300,00 zł i uzasadnione koszty najmu pojazdu zastępczego w kwocie 3.763,80 zł.

Odnośnie żądania zwrotu wydatku powódki na ekspertyzę rzeczoznawcy w toku postępowania likwidacyjnego, to – w ocenie Sądu – zasługuje ono na uwzględnienie. Zasadniczym celem odpowiedzialności ubezpieczyciela jest definitywne przywrócenie stanu poprzedniego w drodze ekonomicznego (pieniężnego) wyrównania poniesionej szkody. Szkodę stanowi różnica między stanem majątku poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia sprawczego, a stanem, który by istniał bez tego zdarzenia. Ponadto, żeby mówić o szkodzie trzeba - co do zasady

- stwierdzić uszczerbek w majątku poszkodowanego, który nastąpił wbrew jego woli. To kryterium nie zawsze jest jednak możliwe do jednoznacznego określenia, zwłaszcza w odniesieniu do kosztów i wydatków już poniesionych przez poszkodowanego. Jeśli ich poniesienie było skutkiem działania samego poszkodowanego, to konieczna staje się ocena, czy był on zmuszony do ich poniesienia. Normalny związek przyczynowy może jednak wykraczać poza konsekwencje bezpośrednie i umożliwia zaliczenie do zwykłych następstw zdarzenia szkodzącego także uszczerbek majątkowy wynikły z wydatków wymuszonych na poszkodowanym przez wystąpienie tego zdarzenia. W realiach sprawy, wydatki powódki na ekspertyzę poniesione zostały dobrowolnie, lecz w sytuacji dającej podstawę do uznania ich za normalne następstwa zdarzenia wywołującego szkodę, ponieważ poddanie samochodu wycenie powypadkowej, wobec stanowiska pozwanego ubezpieczyciela, okazało się czynnością konieczną do przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego bez uszczerbku dla praw poszkodowanej. Czynności faktyczne powódki związane były ze zbieraniem i dostarczaniem dowodów koniecznych w postępowaniu likwidacyjnym. Koszty takich działań były poniesione wprawdzie zgodnie z wolą poszkodowanej, jednak decyzja o konieczności wydatków nie była swobodna, lecz wymuszona przez zdarzenie sprawcze, usunięcie skutków którego wymaga skorzystania z pomocy rzeczoznawcy. Zasada pełnego odszkodowania nie sprzeciwia się możliwości uwzględnienia tego typu wydatków jako podlegającej wyrównaniu szkody majątkowej. Zakres odszkodowania ubezpieczeniowego wyznacza obecnie art. 36 ust. 1 u.u.o., nakazujący ustalenie i wypłatę odszkodowania w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym i wprowadzający jedynie limit kwotowy określony przez sumę gwarancyjną. Takie ujęcie odpowiedzialności świadczy o przyjęciu zasady pełnego odszkodowania w każdym wypadku, w którym posiadacz lub kierujący pojazdem w związku z ruchem tego pojazdu spowodują szkodę o wskazanych przez ustawodawcę konsekwencjach, nie zaś o ograniczeniu tej odpowiedzialności tylko do określonych roszczeń mających naprawić jedynie bezpośrednie skutki zdarzenia szkodzącego (zob. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., III CZP 75/11 - OSNC 2012/7-8/81). Na dłużniku powinien ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się usunąć w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika.

Podobnie, za uzasadnione należało uznać koszty najmu pojazdu zastępczego przez powódkę. Zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania zawartą w art. 361 § 1 i 2 k.c. normalnym następstwem, w granicach związku przyczynowego, jest często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego. Powódce z tytułu poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego, co do zasady przysługiwało odszkodowanie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 r. IV CK 672/2003 - LexPolonica nr 1633082, wyrok SO w Gdańsku z dnia 7 października 2011 r., III Ca 611/11 - Lex nr 1714055, wyrok SN z dnia 8 września 2004 r., IV CK 672/03 - Lex nr 146324). Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (uchwała 7 sędziów SN z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11 - Legalis nr 381501). Nie zostało zakwestionowane przez pozwanego, że poszkodowana w okresie, w którym dokonywano naprawy uszkodzonego pojazdu, miała pełne prawo korzystać z pojazdu zastępczego. Z zasady pełnej kompensaty szkody wynika, iż sama niemożność korzystania z uszkodzonego pojazdu może powodować potrzebę czasowego używania pojazdu zastępczego. Wskazać należy, iż poszkodowana, nie miała obowiązku w czasie naprawy uszkodzonego pojazdu korzystać z innych środków komunikacji, ale wobec pozbawienia jej możliwości korzystania z pojazdu, należącego do niej, mogła w takim zakresie, w jakim korzystała z własnego pojazdu korzystać z pojazdu zastępczego. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy powódka wykazała, że poszkodowana w określonym czasie nie mogła korzystać ze swojego środka lokomocji, czemu zresztą nie zaprzeczał pozwany oraz wykazała, jakie w związku z tym poniosła koszty. Nadto wykazała, iż poszkodowana korzystała z wynajętego samochodu w takim zakresie, w jakim korzystałaby ze swojego pojazdu i było to konieczne w jej codziennej egzystencji. Wymaga również podkreślenia, iż poszkodowana korzystała z pojazdu zastępczego tylko i wyłącznie w okresie niezbędnym dla naprawy jej uszkodzonego pojazdu, wydatki poniesione z tego tytułu należało uznać za konieczne, a ich zwrot winien zostać dokonany przez ubezpieczyciela. Zważyć zatem trzeba, za przywołaną linią orzecznictwa, że korzystanie z pojazdu zastępczego nie stanowi co do zasady przejawu zbytku,

lecz normalną konsekwencję zdarzeń, w wyniku których traci się nagle możliwość posługiwania dotychczasowym pojazdem. Oczywiście, zakres najmu pojazdu zastępczego powinien być uzasadniony (miejsce zawarcia umowy najmu, marka najętego pojazdu, koszt podstawienia pojazdu i stawka oraz czasokres najmu). W realiach niniejszej sprawy, nie było jednak podstaw do przyjęcia braku podstaw do kwestionowania zasadności najmu pojazdu, z którego skorzystała powódka. W rezultacie uznać należało, że działanie poszkodowanej w tym zakresie było normalnym następstwem wypadku z dnia 6.06.2014 r. i mieści się w granicach odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela - art. 361 § 1 k.c. (zob. uchwała 7 sędziów SN z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11 – Legalis nr 381501 i wyrok SN z dnia 8 września 2004 r., IV CK 672/03 - Lex nr 146324). Wyklucza to jednocześnie możliwość przypisania poszkodowanym przyczynienia się do zwiększenia szkody (art. 362 k.c.).

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 14 ust 1 cytowanej wyżej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, odsetki ustawowe od zasądzonego świadczenia głównego uwzględniono zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 1.09.2014 r.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki L. R., były bowiem jasne, logiczne

i spójne wewnętrznie, a także z pozostałymi w zgodzie z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i przywołane motywy, na mocy cytowanych przepisów, orzeczono jak w punktach I i II wyroku.

O kosztach procesu w punkcie III wyroku rozstrzygnięto na podstawie art. 100 zd. drugie k.p.c. Zgodnie z nim, sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Powódka poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 4.040,77 zł na którą składały się: opłata sądowa, koszty zastępstwa procesowego i koszty biegłego.

Na podstawie art. 84 u.k.s.c. zwrócono powódce nadpłaconą zaliczkę na biegłego (punkt IV wyroku).